

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **H. V. B.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 1. 2024, čj. CPR-43435-4/ČJ-2023-930310-V237, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 4. 2024, čj. 54 A 6/2024-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytových agend (správní orgán prvního stupně) rozhodnutím ze dne 16. 10. 2023, čj. KRPU 176684-72/ČJ-2022-040026-SV, uložila žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, správní vyhoštění a stanovila dobu v délce 1 roku, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Podle správního orgánu prvního stupně pobýval žalobce na území ČR neoprávněně (skončila platnost výjezdního příkazu, který byl žalobci udělen v souvislosti s rozhodnutím o povinnosti opustit území členských států EU) a navíc šlo o opakované porušení zákona o pobytu cizinců. Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím změnila tak, že části výroku i odůvodnění ve znění „*území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské*

konfederace“ (souhrnně též označované jako „území členských států“) nahradila textem „území členských států Evropské unie“. Ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl. Napadené rozhodnutí shledal jako přezkoumatelné. Podmínky pro uložení správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona o pobytu cizinců byly splněny, neboť žalobce opakovaně porušoval právní předpisy ČR na úseku pobytu cizinců. Oproti dřívějšímu rozhodnutí krajského soudu (ze dne 8. 3. 2017, čj. 78 A 3/2017-44) se skutkový stav liší. Správní orgány po jeho vydání rozhodly o povinnosti žalobce vycestovat z území členských států EU, a to v letech 2018 a 2021. Tato podstatně mírnější opatření však nerespektoval, v důsledku čehož bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. Dopady rozhodnutí do soukromého nebo rodinného života žalobce jsou podle krajského soudu v porovnání s konkurujícím veřejným zájmem přiměřené. Sice správním vyhoštěním dojde k zásahu do nejlepšího zájmu nezletilých dětí stěžovatele, avšak tento zájem není rozhodujícím kritériem, nýbrž jedním ze zájmů, které je potřeba zvažovat. Žalobce navíc přistoupil k založení rodiny až v době, kdy byla jeho pobytová situace nejistá, a to jak s ohledem na chybějící pobytový titul, tak s ohledem na dřívější nepříznivá rozhodnutí správních orgánů. S manželkou splácí hypotéku na byt ve společném jmění, avšak i nadále může splátky ze svých příjmů hradit manželka. Rozhodnutí o správním vyhoštění také nebrání vstupu na území ČR zcela. Tvrzení, podle kterého bylo nezákonným zásahem správních orgánů znemožněno si požádat o pobytové oprávnění, se zakládá na dezinterpretaci rozsudku krajského soudu ze dne 27. 9. 2023, čj. 15 A 28/2021-76.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Přijatelnost kasační stížnosti odvozuje z toho, že se krajský soud odlišil od názoru, který Nejvyšší správní soud zaujal v rozsudcích ze dne 29. 8. 2019, čj. 8 Azs 305/2018-52, a ze dne 24. 7. 2015, čj. 3 Azs 240/2014-35, č. 3330/2016 Sb. NSS. Dále pak z toho, že rozhodnutí o správním vyhoštění představuje vážný dopad do hmotněprávního postavení jak stěžovatele, tak celé jeho rodiny. Jednak stěžovatel v jeho důsledku nemůže vstoupit na území členských států EU, jednak je vyloučeno úspěšné podání žádosti o pobytové oprávnění, například za účelem společného soužití s rodinnými příslušníky na území.

[4] Krajský soud nesprávně hodnotil dopad rozhodnutí žalované do soukromého a rodinného života stěžovatele. Ten zrekapituloval svoji pobytovou minulost. V roce 2015 bylo řízení o jeho správním vyhoštění zastaveno pro nepřiměřenost. Následně mu bylo uloženo správní vyhoštění, které však zrušil krajský soud v roce 2017. Podle stěžovatele se jeho rodinná situace od té doby nezměnila, jeho rodinný život na území se prohloubil, neboť se mu narodila třetí dcera. Pokud již před několika lety bylo uloženo správní vyhoštění nepřiměřené, tím spíše jej lze hodnotit jako nepřiměřené nyní. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na shora zmíněné rozsudky s tím, že při nezměněných skutkových okolnostech nelze rozhodnout o správním vyhoštění pouze na základě toho, že cizinec opětovně krátkodobě nelegálně pobýval na území ČR. Krajský soud se též dopustil bagatelizace zájmů jeho nezletilých dětí a manželky, které musí zohledňovat v testu proporcionality. Podle

pokračování

krajského soudu splátky na byt může nadále hradit manželka stěžovatele a může svůj život přeuspořádat tak, aby změna v důsledku správního vyhoštění na děti dopadala co nejmenší měrou. Ta však neovládá český jazyk a je to výlučně stěžovatel, kdo jedná se školami a je schopný manželce pomoci i ohledně administrativních povinností s provozem jejího nehtového studia. Stěžovatel na sebe bere veškeré povinnosti spojené s péčí o děti a chod domácnosti a je pro fungování rodiny zcela nezbytný. To, co krajský soud považuje za dočasnou změnu denního režimu rodiny, nutně znamená omezení pracovní doby a tím i výdělku manželky. Stěžovatel navíc nemá ve Vietnamu žádné zázemí ani zdroj příjmu. Je na území ČR většinu svého dospělého života. Jelikož rodina splácí hypotéku, je riziko také ztráty bydlení.

[5] Stěžovatel upozorňuje též na to, že jeho odloučení od rodiny by trvalo podstatně déle než jeden rok. Požádat o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny na území může požádat po uplynutí doby zákazu vstupu. Ministerstvo vnitra dlouhodobě lhůty pro vydání rozhodnutí nedodrжуje a v případě pochybení správních orgánů může dojít k novému běhu lhůt pro vydání rozhodnutí. V případě Vietnamu je navíc problém získat již samotný termín pro podání žádosti a jedná se o velmi zdoluhavý a nejistý proces. Stěžovatel již na konci května 2024 vycestoval do Vietnamu a jeho dcery i manželka nesou vycestování velice těžce. Dodal, že nezákonný postup Ministerstva zahraničních věcí a ZÚ v Hanoji jej připravil o možnost podat žádost o pobytové oprávnění v době pandemie koronaviru v roce 2020. V tom mu dal zapravdu krajský soud ve shora již zmíněném rozsudku čj. 15 A 28/2021-76. Zmíněné pochybení lze zohlednit i v řízení, které se týká neoprávněného pobytu. Krajský soud tento argument odmítl, avšak z jeho argumentace není jasné, proč by tato okolnost nemohla být ku prospěchu stěžovatele. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že žalovaná nebyla oprávněna se touto skutečností zabývat. K upuštění od povinnosti osobního podání nedošlo proto, že se správní orgán bezdůvodně odchýlil od vlastní rozhodovací praxe, a tuto skutečnost měl reflektovat krajský soud.

[6] Žalovaná ke kasační stížnosti uvedla, že způsob rozhodování správního soudu nehodlá blíže komentovat a odkázala na napadený rozsudek, obsah správního spisu a způsob posouzení správními orgány obou stupňů, který považuje za správný. Dále má za to, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a navrhla, aby byla kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná, případně zamítnuta jako nedůvodná.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud se v dané věci nejprve zabýval přípustností jednotlivých kasačních námitek. Kasační stížnost lze totiž podat jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost podaná z jiných důvodů je nepřípustná. Stejně tak je nepřípustná tehdy, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel v kasační stížnosti mimo jiné tvrdí, že by jeho odloučení od rodiny trvalo podstatně déle než jeden rok. Ministerstvo vnitra totiž podle něj dlouhodobě nedodrжуje lhůty pro vydání rozhodnutí o žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny. V případě Vietnamu je pak problém získat samotný termín pro podání žádosti a jedná se o zdoluhavý a nejistý proces. Obdobně stěžovatel argumentoval již v odvolání a žalovaná na tuto odvolací námitku zareagovala s tím, že nelze předjímat, jak či kdy by mělo nebo mohlo být rozhodnuto v rámci nového projednání věci,

když jde o řízení, v němž disponuje řízením právě stěžovatel (viz strana 18 napadeného rozhodnutí). Pokud stěžovatel s touto reakcí na svoji námitku nesouhlasil, mohl ji rozporovat v rámci žalobní argumentace; nic mu v tom totiž nebránilo. Stěžovatel tak však neučinil, a nejedná se proto o přípustnou část kasační argumentace.

[8] Vzhledem k tomu, že dané věci rozhodoval v řízení před krajským soudem samosoudce, Nejvyšší správní soud se v souladu s § 104a s. ř. s. ve vztahu ke zbývajícím (přípustným) námitkám zabýval dále jejich přijatelností. Hodnotil tedy, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Vymezením pojmu *podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele* se již tento soud opakovaně zabýval (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) je dána potřeba učinit judikaturní odklon, 4) v napadeném rozsudku bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti mimo jiné namítl, že z napadeného rozsudku není zřejmé, proč mu není ku prospěchu, že byl připraven o možnost podat žádost o pobytové oprávnění v době pandemie koronaviru v roce 2020. Tento argument však přijatelnost kasační stížnosti nezakládá, neboť napadený rozsudek naplňuje požadavky existující judikatury na podobu odůvodnění (viz například rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, či ze dne 11. 8. 2004, čj. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS). Krajský soud v bodě 52 nyní napadeného rozsudku jasně vysvětlil, že stěžovatel dezinterpretuje závěry rozsudku čj. 15 A 28/2021-76 a na základě čeho k tomuto závěru došel (rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí zrušeno pro nepřezkoumatelnost, nikoliv proto, že měla být stěžovateli prominuta povinnost osobního podání žádosti o pobytové oprávnění).

[11] Důvod přijatelnosti kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v dané věci v tom, že se krajský soud při posuzování přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života odchýlil od judikatury Nejvyššího správního soudu. Správní soudy i správní orgány totiž už v minulosti došly v jeho případě k tomu, že by správní vyhoštění bylo nepřiměřené. Rodinná situace stěžovatele se od té doby nezměnila způsobem, který by mohl přiměřenost takového zásahu založit; naopak, jeho vazby na území ČR se ještě prohloubily narozením dalšího dítěte. Samotný přetrvávající pobyt na území ČR pak podle stěžovatele nemůže být důvodem, pro který se ke správnímu vyhoštění přistoupí. Podle Nejvyššího správního soudu

pokračování

se však krajský soud v tomto směru od existující judikatury neodchýlil a ani v tomto ohledu tedy není přijatelnost kasační stížnosti dána.

[12] Stěžovateli lze dát za pravdu v tom, že pokud správní orgán již dříve došel k tomu, že by správní vyhoštění cizince bylo nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného a soukromého života, a na relevantních skutkových okolnostech se nic nezměnilo, pak o správním vyhoštění cizince rozhodnout nelze, a to jak v případě, že je řízení o správním vyhoštění zastaveno (rozsudek čj. 3 Azs 240/2014-35), tak v případě, že je namísto správního vyhoštění v důsledku nepřiměřenosti takového zásahu rozhodnuto o povinnosti opustit území ČR podle § 50a zákona o pobytu cizinců (rozsudek čj. 8 Azs 305/2018-52, bod 30). Aby tedy mohl správní orgán přistoupit ke správnímu vyhoštění, pak musí přesvědčivě vyložit, v čem se změnily skutkové okolnosti a z jakého důvodu již správní vyhoštění nebude mít nepřiměřený dopad do soukromého a rodinného života cizince. Samotná skutečnost, že cizinec opětovně krátkodobě nelegálně pobýval na území ČR, takovým důvodem být nemůže (rozsudek čj. 8 Azs 305/2018-52, bod 33). Nejvyšší správní soud však již v odkazované judikatuře taktéž uvedl, že změnou okolností může být i pasivita cizince, v jehož případě správní orgány rozhodly o povinnosti opustit území a jejich rozhodnutí zcela ignoroval (rozsudek NSS čj. 8 Azs 305/2018-52, bod 34).

[13] V nynější věci stěžovatel nezpochybňuje, že na území pobývá nelegálně a že navzdory předešlým rozhodnutím žalované neopustil území ČR. Tento jeho nelegální pobyt není krátkodobý, a již s ohledem na tuto skutkovou odlišnost se na něj tedy nedají bez dalšího aplikovat závěry, které zaujal rozsudek čj. 8 Azs 305/2018-52. Ze skutkově odlišné situace vychází také rozsudek čj. 3 Azs 240/2014-35. Stěžovatelce v dané věci totiž nebyla uložena povinnost opustit území ČR; předešlá řízení o správním vyhoštění byla z důvodu nepřiměřenosti zásahu zastavena. Nešlo tedy o situaci, kdy by nerespektovala pravomocné správní rozhodnutí, a tedy kdy by nastala změna relevantních skutkových okolností. V případě stěžovatele je zřejmé, že oproti dřívějšímu posouzení své situace nedodržel povinnost, která mu vyplývala z pravomocných rozhodnutí správního orgánu. Tuto změnu skutkových okolností pak žalovaná (i krajský soud v bodě 41 napadeného rozsudku) popsala a vysvětlila, proč již za těchto okolností správní vyhoštění nebude mít nepřiměřený dopad do jeho soukromého a rodinného života. Odhlédnout pak nelze ani od toho, že stěžovatelem odkazované rozsudky vycházely z toho, že nelze při nezměněných skutkových okolnostech o správním vyhoštění rozhodnout bez zohlednění soukromého a rodinného života „automaticky“ (rozsudek čj. 8 Azs 305/2018-52, bod 33). V nynější věci ovšem není zřejmé, že by správní rozhodnutí (či navazující závěry soudu) byly jakkoliv „automatické“. Soukromým a rodinným životem stěžovatele se správní orgány i krajský soud zabývaly, přičemž mimo jiné zohledňovaly i nejlepší zájem jeho dětí. S ohledem na výše uvedené tedy nelze dospět k závěru, že by napadený rozsudek krajského soudu byl v rozporu se stěžovatelem odkazovanou judikaturou, a tedy není ani dána přijatelnost této části jeho kasační argumentace.

[14] Důvod svědčící přijatelnosti kasační stížnosti pak stěžovatel spatřuje dále v dopadu rozhodnutí o správním vyhoštění do jeho hmotněprávního postavení, přičemž poukazuje na to, že se krajský soud dopustil bagatelizace zájmů jeho dětí a že nedostatečně zohlednil hrozbu zhoršení finanční situace manželky či možnou ztrátu společného bydlení (v důsledku nemožnosti splácet hypoteční úvěr). Co se týče zásahu do zájmu nezletilých dětí stěžovatele,

krajský soud v bodech 33–35 a 42–45 napadeného rozsudku odůvodnil, proč v daném případě zájem státu převáží. Okolnostmi souvisejícími s finanční situací manželky se zabýval v bodech 42, 43 a 46 napadeného rozsudku a v posledním zmíněném bodě se výslovně zabýval i zmiňovaným hypotečním úvěrem. Závěry krajského soudu týkající se posouzení zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele jsou přezkoumatelné a logické. Krajský soud tyto závěry navíc podrobně zdůvodnil, a to s odkazem na příslušnou právní úpravu a za použití existující judikatury. Nejvyšší správní soud v projednávané věci proto k podstatě a východiskům odůvodnění napadeného rozsudku nemá výhrady svědčící přijatelnosti kasační stížnosti. Podstata argumentace stěžovatele se týká hodnocení dílčích skutkových otázek. K tomu je však třeba uvést, že detailní posuzování takových dílčích otázek a hodnocení toho, zda některou z výše popsanych okolností krajský soud zohlednil dostatečně či nikoli, by popíralo samotný smysl institutu přijatelnosti kasační stížnosti, jak byl popsán výše. I kdyby pak krajský soud z hlediska sporných otázek dílčím způsobem pochybil, rozhodně by nešlo o hrubé pochybení při výkladu způsobem, který by vyžadoval zásah Nejvyššího správního soudu (usnesení NSS ze dne 11. 8. 2023, čj. 8 As 120/2022-28). K tomu je třeba připomenout, že je to především krajský soud, který je oproti NSS povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek (rozsudky NSS z 1. 3. 2017, čj. 6 As 256/2016-79, bod 21, či z 13. 5. 2020, čj. 6 Afs 7/2020-52, bod 23).

[15] Podle Nejvyššího správního soudu tedy žádná část ze stěžovatelem předestřené argumentace nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Stěžovatelem uplatněná (přípustná) kasační argumentace nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

8 Azs 135/2024-63

V Brně 25. října 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu